

๒๑

หยุดใจเป็น
สำเร็จทุกอย่าง

บุรุษพึงพยายามรำไป
บัณฑิตไม่พึงเบือนายท้อแท้ฯ

หยุดใจเป็นสำเร็จทุกอย่าง

๑๕๒

จิตของบุคคลที่ตั้งไว้ผิดที่ ย่อมถูกความโลภ โกรธ หลง เข้ามาครอบงำ ทำให้คิดผิด พุตผิด ทำผิดได้ง่าย ซึ่งเป็นเหตุนำ ความทุกข์มาให้บุคคลนั้น แต่จิตของบุคคลที่ตั้งไว้ถูกที่ คือ วางใจไว้ถูกที่ตั้งของใจ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ซึ่งเป็นต้น แหล่งของความสุข และความบริสุทธิ์ แหล่งของสติของปัญญา เมื่อเรานำใจมาไว้ ณ ตรงนี้ ใจก็จะถูกกลั่นให้บริสุทธิ์ผ่องใส ทำให้คิดดี พุตดี ทำดี ตลอดจนส่งผลให้พบกับความสุขความ เจริญรุ่งเรือง และสิ่งที่ดีงามในชีวิตตลอดไป ดังนั้น บัณฑิตทั้งหลาย จึงเพียรพยายามฝึกฝนอบรมจิตใจ ให้สงบหยุดนิ่งอยู่เสมอ เพื่อให้เข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิต

มีพุทธพจน์ที่ปรากฏใน มหาสีลวชาดก ขุททกนิกาย ว่า

“วายเมเถว ปริโส น นิพพินุทยะย ปณฺธิโต

บุรุษพึงพยายามรำไป บัณฑิตไม่พึงเบื่องหน่ายท้อแท้ฯ”

การที่พระบรมโพธิสัตว์จะบำเพ็ญบารมีจนตรัสรู้ธรรมเป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งได้นั้น จะต้องทำความเพียร มาอย่างไม่ลดละ ต้องมีใจหนักแน่นมั่นคงประดุจขุนเขา ไม่เคย ท้อแท้เบื่องหน่ายในการสั่งสมบุญบารมีเลย ท่านสั่งสมบารมีทั้ง ๓๐ ทัก มาอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพัน สร้างบารมีอย่างน้อยใช้เวลาถึง ๒๐ อสงไขยกับอีกแสนมหากัป ในพระทัยของพระองค์มีแต่

หยุดใจเป็นสำเร็จทุกอย่าง

๑๕๓

ความเชื่อมั่นว่า จะต้องตรัสรู้ธรรมเป็นพระอรหันต์กลับมาสัมผัสพุทธเจ้าองค์หนึ่งให้ได้

แม้จะมีอุปสรรคต่างๆ มาขวางกั้น ไม่ว่าจะเป็นทะเลเพลิง ที่ลุกโชน อันตรายทุกชนิดที่เกิดขึ้น แม้มีเทวดามาลองใจเพื่อให้คลายความเพียร หรือมีสิ่งยั่วยวนต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความลุ่มหลงมัวเมาก็ตาม พระองค์จะไม่ทรงยอมละความเพียร ยังทรงอดทนฝึกฝนอบรมจิตใจของพระองค์ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ได้ตั้งความปรารถนาไว้ หากว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ทรงปรารถนา ก็จะไม่ยอมท้อถอย หรือคลายความเพียรกลางคัน มีแต่มุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จให้ได้ ยังมีอุปสรรคมากมายเพียงใด พระองค์ก็ยังมีกำลังใจเพิ่มขึ้นมากเพียงนั้น และฝ่าฟันก้าวเดินต่อไปจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย

แม้เหล่าพระอริยสาวก ต่างก็มีความเพียรในการประพฤติปฏิบัติธรรมเฉกเช่นพระพุทธองค์ ไม่มีความท้อแท้ ท้อถอย หากว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ ก็ไม่ประมาท ไม่ยอมลดละความเพียร แม้เลือดเนื้อจะเหือดแห้งหายไป ก็ไม่หวั่นไหว มีแต่มุ่งหน้าสั่งสมบุญทำความดี ปรารถนาความเพียรจนกระทั่งได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ตามพระพุทธองค์ไปด้วย ในพระไตรปิฎก ได้บันทึกเรื่องราวของพระเถระเหล่านั้นไว้อย่างมากมาย ดังเช่น

หยุดใจเป็นสำเร็จทุกอย่าง

๑๕๔

การปฏิบัติธรรมของพระอานนทเถระ ที่ท่านมีความเพียรอย่าง
ยิ่งยวด ที่จะให้บรรลุลหรรณเป็นพระอรหันต์ให้ได้ ก่อนที่คณะ
สงฆ์จะทำสังคายนา เรื่องมีอยู่ว่า

*หลังจากพุทธปรินิพพานได้ไม่กี่วัน พระมหากัสสปเถระ
และเหล่าภิกษุสงฆ์ ได้มีความคิดเห็นตรงกันว่า จะสังคายนา
รวบรวมพระธรรมคำสอน ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อให้
พระพุทธานุศาสนาดำรงคงอยู่คู่โลกต่อไปอีกยาวนาน จึงได้ประชุม
ผู้รู้ ที่เป็นพระอรหันต์ และจะขาดพระอานนทเถระไม่ได้โดยเด็ด
ขาด เพราะพระอานนทท่านเป็นพุทธอุปัฏฐาก อยู่ใกล้พระ-
สัมมาสัมพุทธเจ้ามากกว่าใคร เป็นพหูสูตได้ยินได้ฟังและทรงจำ
พระธรรมคำสอนไว้มาก แม้ครั้งใดที่พระอานนทไม่ได้ไปกับ
พระพุทธรองค์ เมื่อพระพุทธรองค์ตรัสสอนธรรมะอะไรไป ก็จะมา
ตรัสกับพระอานนทอีกครั้งหนึ่ง ตรงนี้ก็เป็นความรอบคอบของ
พระอานนทเอง ซึ่งก่อนที่ท่านจะรับหน้าที่อุปัฏฐากพระพุทธรองค์
ได้ขอพรว่า เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงธรรมให้ใครแล้ว
ขอพระพุทธรองค์จงแสดงธรรมนั้นให้ท่านซ้ำอีกครั้งหนึ่งด้วย
เพื่อไม่ให้ใครมาตำหนิได้ว่า อยู่ใกล้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแท้ๆ

หยุดใจเป็นสำเร็จทุกอย่าง

๑๕๕

ยังไม่รู้เลยว่าพระพุทธรองค์ได้ทรงแสดงธรรมอะไรไปบ้าง

ในขณะนั้นพระอานนท์ท่านยังเป็นพระโสดาบันอยู่ ยังไม่บรรลुพระอรหันต์ ท่านก็ทราบว่าคุณะสงฆ์รอท่านอยู่ จึงรีบเร่งทำความเพียรอย่างไม่ย่อท้อ แต่ก็ไม่เป็นผล เพราะท่านมีความตั้งใจมากเกินไป ขาดความพอดี เมื่อจิตไม่เป็นกลาง ตั้งเกินไป ใจก็หยุดไม่ถูกส่วน เมื่อหยุดไม่ถูกส่วน หยุดไม่สมบูรณ์ ก็ไม่สามารถบรรลุอรหัตผลได้ จนกระทั่งถึงก่อนวันที่จะมีการประชุมทำสังคายนา เพื่อนสหธรรมิกได้บอกท่านว่า “การประชุมจะมีในวันพรุ่งนี้แล้ว ท่านยังเป็นเสขะอยู่ ยังต้องศึกษาในพระศาสนา นี้อยู่ เพราะฉะนั้นท่านไม่ควรไปในที่ประชุม ขอท่านจงเป็นผู้ไม่ประมาทเถิด”

ที่พระท่านเตือนว่ายังเป็นเสขะนั้น ก็คือยังไม่บรรลุพระอรหันต์นั่นเอง ยังมีกิเลสอาสวะอยู่ ยังต้องศึกษาให้เสร็จกิจในพระศาสนา ก่อน ศึกษาด้วยการทำใจหยุดใจนิ่ง เมื่อใจหยุดนิ่งสนิทถูกส่วนเมื่อไร ก็จะเข้าถึงธรรมไปตามลำดับ ตั้งแต่เข้าถึงดวงธรรมภายใน เข้าถึงกายในกาย จนกระทั่งถึงกาย-ธรรมอรหัต พอถึงกายธรรมอรหัต ก็ไม่ต้องศึกษาแล้ว เพราะเสร็จกิจที่จะต้องทำแล้ว กิจที่จะต้องทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว

เมื่อพระอานนท์ได้ฟังดังนั้นก็คิดว่า จะปรารภความ

หยุดใจเป็นสำเร็จทุกอย่าง

๑๕๖

เพียรตลอดราตรีอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพัน จนกระทั่งใกล้รุ่ง ท่านก็ยังไม่บรรลุลุธรรมเป็นพระอรหันต์ จึงได้ระลึกถึงคำสั่งสอนของพระลัมมालัมพุทเธเจ้าที่ว่า “อานนท์ เธอเป็นผู้ทำบุญไว้ดีแล้ว จงหมั่นประกอบความเพียรเถิด จักเป็นผู้หาอาสวะมิได้โดยฉับพลัน” ซึ่งคำตรัสของพระผู้มีพระภาคเป็นจริงเสมอ เหตุที่ท่านยังไม่บรรลุ เพราะว่ปรารภความเพียรมากเกินไป จึงทำให้ใจฟุ้งซ่าน แล้วท่านก็เปลี่ยนวิธีการใหม่ คือ เดินลงจากที่จงกรม กลับเข้าไปในวิหาร เพื่อจะพักผ่อน ให้ผ่อนคลายสักครู่หนึ่ง

ในขณะที่พระอานนท์ค่อยๆ เอนกายลงบนเตียง เพ้าทั้งสองยังไม่ทันพ้นจากพื้น ศีรษะยังไม่ถึงหมอนนั้น จิตของท่านคลายจากความตั้งใจที่มีมากเกินไป เป็นใจที่สบายๆ เป็นกลางๆ หยุดนิ่งได้ถูกส่วน เข้าถึงกายธรรมในกายธรรมเข้าไปเรื่อยๆ จนกระทั่งได้บรรลุกายธรรมอรหัตต์ เป็นพระอรหันต์ในอิริยาบถนั้นเอง ท่านจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้บรรลุลุธรรมเป็นพระอรหันต์ ที่เว้นจากอิริยาบถทั้ง ๔ แล้วในวันรุ่งขึ้นท่านก็ได้แสดงความเป็นพระอรหันต์ ด้วยการดำดิน ไปนั่งบนอาสนะที่ปูไว้ให้ท่านและได้ร่วมกันทำสังคายนา จนมีพระไตรปิฎกสืบทอดมาจนถึงพวกเราในปัจจุบันนี้

เราจะเห็นว่า บัณฑิตในกาลก่อน ท่านเป็นผู้ไม่ยอมแพ้ในการประพฤติปฏิบัติธรรม มีแต่ความเชื่อมั่นว่าจะต้องทำให้

หยุดใจเป็นสำเร็จทุกอย่าง

๑๕๓

สำเร็จให้ได้ พวกเราก็คงเช่นเดียวกัน จะต้องไม่ย่อท้อ ไม่คลายความเพียรในการปฏิบัติธรรม แม้ว่า วันนี้เรายังปฏิบัติธรรมไม่ได้ผล ก็ให้เราเชื่อมั่นว่า คนอย่างเราถ้าจะทำอะไรแล้วต้องทำได้สำเร็จ แล้วปรารภความเพียรเรื่อยไป ทำให้สม่ำเสมอ เอาใจมาหยุดนิ่งไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๓ ในทุกอิริยาบถ โดยวางใจให้ถูกส่วน ทำอย่างสบายๆ ถ้าทำถูกวิธี ไม่ช้าความสำเร็จก็ต้องเกิดขึ้นกับเราอย่างแน่นอน

ฉะนั้น ให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันให้เต็มที่ พร้อมกับไปทำหน้าที่ของผู้นำบุญยอดกัลยาณมิตร ชักชวนกันสถาปนากัลยาณมิตร ชักชวนหมู่ญาติมิตร ตลอดจนเพื่อนร่วมโลกของเราให้มาประพฤติปฏิบัติธรรม สันติสุขก็จะเกิดขึ้นกับทุกๆ คน เพราะได้เข้าถึงความสุขอันเป็นอมตะ ที่เกิดจากการเข้าถึงธรรมกาย การเข้าถึงธรรมกายจะทำให้เราประสบความสำเร็จและความสุขของชีวิตอันสูงสุด ยิ่งกว่าการสมบรูณ์ไปด้วยลาภ ยศ สรรเสริญใดๆ ทั้งสิ้น เพราะว่าสุขอย่างนี้มันคงยั่งยืนไม่เปลี่ยนแปลง สุขตลอดทุกเวลา ทุกวินาที ทั้งหลับตาลืมตา

